

# ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 71

ЛЮТИЙ • FEBRUAR 2019 • Nr. 3 (3007)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

## СВІТЛО СВІЧКИ – СИМВОЛ ЗУСТРІЧІ БОГА З ЛЮДИНОЮ



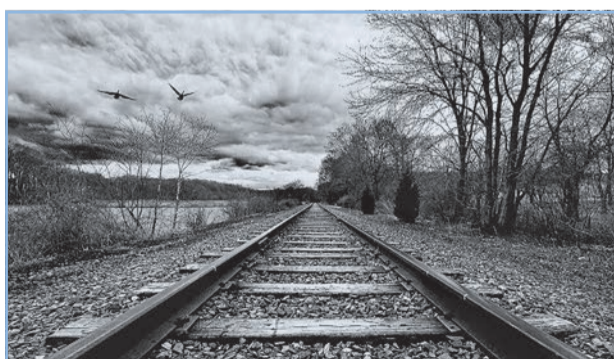
Катерина Кузів, «Принесення Ісуса до храму»

В свято Богоявлення, коли 30-літній Ісус прибув на Йордан до Івана, відбулась зустріч Бога і людини. Але перша зустріч Бога з людиною відбулась, коли Син Божий ще був малесенькою дитинкою, яка вміла тільки плакати – це сталося на 40 день від народження. Праведному Симеону і пророчиці Анні, які були дуже похилого віку, було відкрито св. Духом, що дитинка, яку принесли в Єрусалимський храм для посвячення Богові, є той Спаситель, якого вони чекали і про якого говорили пророки.

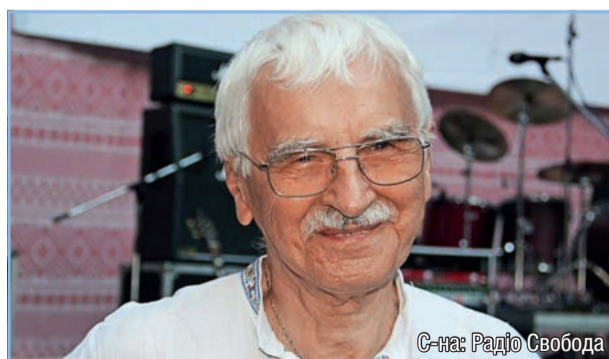
Сьогодні ми також поблагословили свічки. У молитві на благословення ви чули багато слів про світло (називається Ісуса, як Світло від Світла; як Світло, що просвічує народи; прохання щоб ми, люди, дійшли до цього Світла, щоб побачити його, як говориться, «своїми очима»). Та й сам Ісус каже про себе: «Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити у темряві той, але матиме світло життя» (Ів. 8:12).

Продовження на 2 стор. ▼

XI



Оповідання про дароване Богом покликання до монашого життя та роль матері в процесі духовного становлення сина. [Сторінка 7](#)



С-на: Радіо Свобода

Згадуємо світлу постать Євгена Сверстюка, якому нещодавно виповнилося б 90 років. [Сторінка 4](#)



Репортаж Дмитра Мірецького про храмовий празник в парафії св. Василя Великого у Штутгарті. [Сторінка 5](#)

## СВІТЛО СВІЧКИ – СИМВОЛ ЗУСТРІЧІ БОГА З ЛЮДИНОЮ

Спаситель прийшов до людей, бо людина не є створена Богом для того, щоб безслідно зникнути. Людина створена для життя, і то для життя вічного. Апостол Павло закликає: «Сплячий, вставай, і воскресни із мертвих, і Христос освітлить тебе!» (До Ефес. 5:14).

Промінь сонця, який проходить через космічний простір до землі дає тепло, силу життя, перемогу над самотністю, бажання до дальшого життя, хоч би якою важкою не була буденність. Промінь Спасителя – це Його слово, як промінь сонця.

Після хрещення і облачення дитини в ризи (крижму), подають засвічену свічку зі словами: «Прийми цю горючу свічку і старайся у всьому житті твоєму просвічуватися світлом віри і добрих діл, щоб, коли прийде Господь, ти міг світло вийти назустріч його зі всіма святими й увійти беззаборонно у чертог небесної слави його і царювати з ним в безконечні віки». Запалена свічка – символ, який говорить про те, щоб в дитячому серці ніколи не згасав дар віри і щоб це серце завжди було готове до зустрі-

чі з Богом. Запалена свічка при хрещенні – це і можливість радіти, що з допомогою батьків, хресних батьків, дідусів та бубусів дитина виросте на учня Ісуса Христа. І що це світло віри буде освічувати життя дитини.

Запалена свічка в сьогоднішнє свято – це знак, що прийшло спасіння. Стрітенська запалена свічка – це знак нашого вибору і нашого розуміння, що тільки Господь може освітити наше серця та наші життєві дороги. У вогні цієї запаленої свічки відбивається також наше палаюче серце,

яке молиться до Бога. Запалена сьогодні свічка – це і наше переконання у силі Найвищого. Не випадково в народі називають цю стрітенську свічку «громницею», така, яка береже від грому (точніше було б – від блискавки). Блискавка була і є великою небезпечною для життя людини. Щорічно в Україні гине до 100 людей (в США – до 500). Цікаво, що 03 червня 2010 р. блискавка вдарила в шпиль будівлі ВР, внаслідок чого в парламенті згасло світло приблизно на хвилину (це рік, коли 07 лютого у друго-

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

му турі переміг Янукович, а ВР 03 червня прийняла запропонований Януковичем законопроект «Про основи внутрішньої та зовнішньої політики», що передбачав відмову України від вступу до НАТО).

Але і ми можемо стати такою стрітенською громницею. Ісус закликає нас: «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі» (Матв.5:16). Амінь.

Для «ХГ» о. Роман Лірка, Франкфурт-на-Майні



## З Катехизму УГКЦ

Посвячення в чернече життя відповідає трьом ступеням духовного зросту: початок, утвердження, досконалість – послушництво, монашество, схима (вічні обіти). Чин малого образу (або обряд поступового введення у монаше чи богопосвячене життя) і Чин великого образу є джерелом для розуміння чернечого стану і його глибокого значення: Боже покликання, зречення світу і того, що в світі, досмертне слідування за Христом ради Царства небесного у душі засновників. Облачення, постриження, отримання Уставів, ряс, намітки, парамана, чоток (вервиці), свічки,

## МОНАШЕСТВО

хреста тощо – всі ці зовнішні знаки і символи вказують на внутрішню готовність особи докорінно посвятити себе сповненню євангельських блаженств і рад на служіння Богові та Церкві, яка приймає цю посвяту і призначає її у Чині чи Згромадженні всеціло займатися Божими справами та своїм прикладом вказувати на Небесне Царство, до якого Божий Народ прямує. Чин чи обряд введення у монаше (богопосвячене життя) є невід'ємною частиною літургійної традиції Церкви і тому цей обряд поєднується звичайно з Божественною Літургією. (503)



## «ХВАЛІТЕ ГОСПОДА В ЙОГО СВЯТИНІ» (Пс. 150,1)

Із почитуванням Господа Бога тісно з'єднане віддання чести святим Божим угодникам. Свята Церква так каже про віддання чести святим: «Добре це і спасительно призивати святих, до них прибігати за допомогою і заступництвом. У цей спосіб приймаємо добродійства від Бога через Сина Його Ісуса Христа, Спасителя нашого» (Соб. Трид. Зас. 25).

Віддання чести святим нічим не порушує чести, яку віддаємо Господу Богу, навпаки, вона ще краще прославляє Його, бо вшановуючи святих, ми вшановуємо Бога. Відданням чести святим ми тільки сповняємо волю Божу, бо Він звеличав їх чудами під час життя, а передусім після їхньої смерті. Звеличуючи святих ми прославляємо Бога, дякуючи Йому за всі ті ласки і дари, якими Він так щедро наділив душі своїх вірних угодників.

Історія Церкви виявляє, що від ранніх часів християнства вірні почитали Божих святих. Віддання чести святим поступово зростало. Перші, що разом із святими Апостолами були почитувані – святі мученики, серед яких головним є першомученик Стефан. Під час їх мук, а відтак по їхній смерті, Господь Бог прославляв їхні моці явними чудами. Бачивши це, вірні християни

теж почали їх прославляти піснями та молитвами.

Уже в Старому Завіті помітні зачатки почитування святих. Це не було волею Божою, щоб у Старому Завіті почитування святих було загальне та прилюдне. Однак Бог чудесно приховав перед ізраїльтянами тіло пророка Мойсея для того, щоб велика пошана, яку він мав серед народу, не перетворилась після його смерті в почитування належне тільки Богові.

Христова Церква закликає нас почитувати помічників Божих і наших, та просити їхньої помочі у різних життєвих потребах. Почитуючи святих угодників Божих, добаваймо в них досконалий зразок вірності Богові і служіння Богові, якими вони відзначилися. Це практичне застосування цього почитування в житті християн є дуже корисне для освячення нашої душі. Серед них були вбогі і ба-

гаті, прості та вчені, діти, молоді та люди похилого віку, ремісники, священники, єпископи, папи, царі, князі, чоловіки і жінки. Кожна людина в досконалому здійсненні Божої волі, яким відзначилися блаженні і святі, може знайти для себе прекрасні зразки християнських чеснот для наслідування. Господь немов вказує нам дивитись на їхнє життя. Кожний святий чи свята мали такі самі труднощі, що й ми, а то й більші. Вони зустрічали на своєму життєвому шляху такі самі, а той тяжчі спокуси, але за Божою допомогою подолали їх і заслужили небесну винагороду.

Навчаймось від блаженних і святих як долати свої погані навиків, як дбати про свою душу, щоб гідно прославити Бога, щоб і Бог прославив нас. Бог нас створив і всі ми покликані до святости. «Будьте, святими, бо Я святий».

«Світло»

## 2018 рік – НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В ЖИТТІ УГКЦ

«Звільнення заручників з полону бойовиків та візит Папи Римського до греко-католицького собору Святої Софії в Римі, – ось ці дві події, на мою думку, є ключем до розуміння того часу, який ми прожили у 2018 році». Про це сказав Блаженніший Святослав у програмі «Живого ТБ» «Відкрита Церква», підсумовуючи 2018 рік.



2009 року в м. Славутич на Київщині зареєстрували громаду вірних УГКЦ. У 2012 р. рішенням міської ради було виділено земельну ділянку для будови храмового комплексу. 15.04.2018 р. патріарх Святослав освятив храм, зведений на честь ікони Матері Божої Неустанної Помочі. Також планується побудувати недільну школу, де будуть охоплювати соціальною допомогою потребуємих та проводити катехизацію. (З повідомлення Київської архієпархії)

- ▶ У Києві з'явилася нова парафія – храм Архистратига Михаїла та українських новомучеників на вул. Героїв Небесної сотні.
- ▶ Папа Римський відвідав прокатедральний собор Святої Софії в Римі, де зустрівся з українськими вірними.
- ▶ У лютому урочисто завершено ювілейний рік вшанування 125-річчя з дня народження патріарха Йосифа Сліпого.
- ▶ У квітні в селі Старуня, що на Івано-Франківщині, відзначили 125-річчя від дня народження священномученика Симеона Лукача і відкрили Музей підпілля УГКЦ.
- ▶ У Славутичі освячено новий храм (на с-ні).
- ▶ У Києві відбулася міжконфесійна Хресна хода. Християни різних конфесій об'єдналися для спільної молитви за мир в Україні.
- ▶ У травні у французькому місті Санліс відбулося традиційне святкування днів Анни Ярославни – доньки князя Ярослава Мудрого.
- ▶ У Києві пройшла акція «Напиши листа матері». Захід присвячений матерям, які втратили своїх синів у війні на сході України.
- ▶ У столиці України освятили приміщення Патріаршого

- адміністративного центру УГКЦ.
- ▶ У червні християнський рух «Віра і світло» відзначив своє 25-ліття. Це рух спільнот, що об'єднує осіб з розумовою неповноправністю, їхніх батьків та молодь, приятелів.
- ▶ У місті Южноукраїнську освятили новий храм Усіх святих українського народу.
- ▶ У липні рух «Українська молодь – Христові» відсвяткував своє 85-річчя.
- ▶ На Володимирській гірці пройшли урочистості з нагоди 1030-річчя Хрещення Русі-України.
- ▶ Відбулася Всеукраїнська проща до Зарваниці, на яку з'їхалися прочани з усієї України та світу.
- ▶ Сокальсько-Жовківська єпархія отримала Єпископа-помічника в особі владика Петра Лози.
- ▶ У серпні в Зарваниці освятили Український Єрусалим.
- ▶ У вересні відбувся Синод Єпископів УГКЦ, у роботі якого взяли участь 42 владика з усього світу.
- ▶ Екологічне бюро УГКЦ відзначило десяту річницю своєї діяльності, а Шпиталь ім. Андрея Шептицького у Львові святкував 115 річницю заснування.

Продовження на 4 стор. ▼

### СТВОРЕНО ПАТРІАРШУ РАДУ З ЕКОНОМІЧНИХ СПРАВ УГКЦ

Патріарх Святослав видав Декрет про створення Патріаршої ради з економічних справ УГКЦ. До складу Ради входять Блаженніший Святослав як голова Ради; вл. Володимир Війтишин, митрополит Івано-Франківський; вл. Василь Лостен, єпископ-емерит зі США; о. Любомир Яворський, патріарший економ; о. Андрій Максимович, адміністратор Патріаршої курії; о. Михайло Мельник та о. Степан Балагура. Економічна Рада покликана допомагати Главі Церкви в розсудливому, вмілому і ефективному управлінні дочасним майном УГКЦ. «На сьогодні запити Церкви для реалізації свого служіння є набагато більшими, ніж є реальне фінансове забезпечення. Новостворена Рада допоможе опрацювати стратегії фінансового розвитку патріарших структур УГКЦ і відповідних моделей забезпечення їх фінансових потреб», – повідомив Глава Церкви. (Ді УГКЦ)

### ПОРОШЕНКО ОГЛОСИВ ПРО ПОХІД НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ



Петро Порошенко оголосив про рішення взяти участь у президентській кампанії 2019 року. Про це він заявив під час форуму «Від Крут до Брюсселя. Ми йдемо своїм шляхом». «Прошу у виборців мандату на те, щоб гарантувати незворотність європейської та євроатлантичної інтеграції», – сказав Порошенко. Він визнав, що в його першій каденції траплялися помилки, але жодна не стосувалася зовнішньополітичного вибору держави. «Слава Богу, є чим пишатися і, ніде правди діти, є за що просити вибачення. Але кожен мій крок, вдалий чи ні, ніколи не суперечив стратегії на повний розрив з колоніальним минулим, на цивілізаційний союз з Європою». Україна подасть заявку на вступ до ЄС і отримає План дій щодо членства в НАТО. «У 2024 році ми подамо заявку на вступ до Євросоюзу, отримаємо, і немає жодного сумніву, що ми отримаємо і почнемо виконувати План дій щодо членства в НАТО», – заявив Порошенко. (Збруч; 5 Канал)

### УКРАЇНЦІ В АВСТРАЛІЇ ЗБИРАТИМУТЬ ГРОШІ ДЛЯ УКУ

В Австралії у лютому і березні відбудуться благодійні аукціони для збору коштів на програми Українського католицького університету у Львові. «Ще 10-15 років тому українська діаспора не сприймалася частиною України. Але сьогодні це змінилося і українці у всьому світі відчувають більше єдності. Нас 60 мільйонів: ми вже не ділимо себе на тих, хто є в Україні, і тих, хто за її межами», – зазначає Стефан Романів, президент КУ. УКУ підтримують понад 20 тис. жертводавців з усього світу. За останні 10 років частка надходжень від українських жертводавців зросла у 4 рази. «Для іноземних благодійників важливо, що Україна обрала проєвропейський вектор розвитку, тому вони готові вкладати у прогресивні, сучасні, але водночас ціннісно орієнтовані і некорумповані інституції, які працюють з молодим поколінням», – зазначила проректор з розвитку УКУ Наталія Климовська. (Стожари)

### У СТАМБУЛІ «УКРАЇНІЗУВАЛИ» РОКСОЛАНУ



Посольство України у Туреччині звернулося до турецької сторони аби дерусифікували походження Роксолани. Дипломати написали, що на звернення Посольства турецька сторона вилучила текст напису про нібито російське походження дружини султана Сулеймана Першого Роксолани біля її усипальниці в мечеті Сулейманіє. Достовірне місце народження Роксолани невідоме, як і її справжнє ім'я. Однак згідно з різними історичними джерелами найімовірніше вона народилася у місті Рогатин (Івано-Франківська обл.) або Чемерівцях (Хмельницька обл.). У сучасній українській традиції Роксолана входить до переліку найвідоміших жінок в історії України. (24 Канал)

### УГКЦ – НОВИЙ САЙТ

УГКЦ запускає новий сайт, він присвячений Синоду Єпископів УГКЦ та його членам. Там можна буде знайти важливу інформацію про структуру УГКЦ, зокрема – мапу всіх єпархій і екзархатів, склад Синоду Єпископів з актуальними даними про його членів, історичні відомості, пов'язані з владиками УГКЦ в Україні і на поселеннях, в тому числі і тих, які здійснювали своє єпископське служіння в минулому. Крім цього, сайт допоможе стежити за діяльністю Синоду Єпископів УГКЦ. Окремо варто наголосити на створенні бібліотеки різного роду релігійних публікацій, фоторепортажів, відео- та аудіоматеріалів, а також архіву документів попередніх засідань Синоду Єпископів УГКЦ. Новий сайт шукайте за електронною адресою: [synod.ugcc.ua](http://synod.ugcc.ua). (Прес-служба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ)

### ДО ПЦУ ПЕРЕЙШОВ ПОКИ 1% ПАРАФІЙ УПЦ МП

На даний момент понад 100 парафій УПЦ Московського патріархату перейшли до новоствореної Православної Церкви України. Про це повідомив предстоятель ПЦУ Митрополит Київський Епіфаній. «Вже більше сотні, і ми чуємо щодня, що у певному регіоні, у певній області відбуваються ці переходи по два, по три. Ми завершуємо на днях юридичне оформлення, тобто буде вже зареєстровано керівний орган, Київську митрополію, і, відповідно, інші єпархії будуть вносити зміни до статуту, а ті парафії, які зараз переходять з РПЦ до єдиної помісної ПЦУ, будуть уже долучатися до нової структури», – сказав Епіфаній. (Укрінформ)

## 2018 РІК – НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В ЖИТТІ УГКЦ

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

- ▶ У листопаді в Києві провели Третій всеукраїнський з'їзд мирян «Покликання до святості сьогодні».
- ▶ У Національному заповіднику «Софія Київська» презентували факсимільне видання Галицького Євангелія 1144 року.
- ▶ У грудні в Брюховичах при монастирі оо. Василян було освячено храм Пресвятої Богородиці.

▶ Ще однією важливою подією 2018 року було святкування сторіччя відновлення української державності. З цієї нагоди єпископи Києво-Галицького Верховного Архиепископства УГКЦ видали окреме послання, у якому закликали вірних Церкви та усіх людей доброї волі «приєднатися до подячних молитов Господеві, за ласкою якого була відновлена і збережена державність нашо-

го народу, хоча світові потуги не раз перекреслювали та ставили її під сумнів, бажаючи приректи нашу незалежну державу на забуття і небуття».

Глава УГКЦ відзначив події, якими розпочинався 2018 рік. Найголовніше – це звільнення наших заручників. Друга подія – візит Святішого Отця до собору Святої Софії в Римі. «Він показав цінність праці і християнського покликання української

жінки-емігрантки в Італії. Так само Папа хотів виявити жест солідарності з українським народом, який є жертвою російської агресії. [...] Страждання, їхній зміст, а відтак Божа рука, яка до нас протягнута, яка веде нас як народ, як державу, як Церкву шляхами нашої історії. Ось ці дві події, на мою думку, є ключем розуміння того часу, який ми прожили у 2018 році», – підсумував Блаженіший Святослав.

(ДІ УГКЦ)

ХТ

## ЄДНАННЯ ЦЕРКОВ ДОПОМОЖЕ УКРАЇНІ

Очільник Української Греко-Католицької Церкви митрополит Святослав звернувся з листом до нового предстоятеля Православної Церкви України митрополита Епіфанія. Насправді не варто сприймати це послання в якості звичайного протокольного документу, данини традиції та церемонії. Поява канонічної Православної Церкви України створює нові умови для міжцерковного діалогу – такі, яких ще не було в історії нашої країни.

Не знаю, чи потрібно пояснювати, що існування у одного народу не тільки декількох православних юрисдикцій, а й православних і греко-католицької конфесій – це теж розкол. Але розкол зовсім іншого роду. Українці – аж ніяк не перший народ, який існує в рамках декількох християнських конфесій. Яскравий приклад – німці, яким сповідання католицизму і протестантизму не завадило створити єдину державу. А все чому? А тому, що і католицька, і протестантські Церкви Німеччини були німецькими.

В Україні все було інакше. Українські греко-католики та православні сторіччями жили у різних державах. Коли українські землі об'єдналися, УГКЦ було заборонено. При цьому потрібно розуміти, що УГКЦ



була українською Церквою, а православна Церква з часів приєднання Київської митрополії до Московського патріархату була росій-

ською Церквою, важливою частиною імперської машини русифікації українців.

Можливості для діалогу з'явилися тільки після легалі-

зації УГКЦ і проголошення української незалежності. Але Церкви з якими греко-католики могли вести діалог про спільні завдання – УПЦ КП і УАПЦ – за-

лишалися за межами світового православ'я. Сьогодні все змінилось. УГКЦ та ПЦУ можуть вести не тільки самостійний діалог між собою. Вони можуть стати частиною світового екуменічного процесу, на чолі якого вже багато десятиріч знаходяться римські папи і вселенські патріархи.

Власне, саме престол в Константинополі був одним з ініціаторів такого діалогу – в той час, як у РПЦ завжди ставилися до екуменічного процесу дуже стримано і використовували його виключно у політичних інтересах, коли перед церковними ієрархами ставили завдання чиновники з ради у справах релігій СРСР або з адміністрації російського президента. У цьому процесі з боку РПЦ ніколи не було щирості – і зустріч папи Франциска з патріархом Кирилом чергового разу це довела. А діалог Папи зі вселенським патріархом – це все ж діалог церковників, а не політиків, діалог людей, які думають про єдність християнського світу. І у християн України тепер з'явилася безпрецедентна можливість брати участь в процесі дискусій про це єднання – про що, власне, митрополит Святослав і написав митрополиту Епіфанію. Ця участь, яка дозволяє сподіватися на порозуміння і єднання християнських громад України – ще один важливий наслідок будівництва незалежної української православної Церкви.

Віталій Портников, «Еспресо»

ХТ

## ДУХОВНИЙ УЧИТЕЛЬ: ЄВГЕН СВЕРСТЮК

13 грудня 2018 р. могло б виповнитись 90 років Євгену Сверстюку. На жаль, чотири роки раніше дисидент і філософ сучасності відійшов до вічності. Під час своїх візитів до Львова пан Євген любив навідатись до Народного музею Тараса Шевченка, що у Львівському палаці мистецтв. Цей духовний осередок досі зберігає пам'ять про велику людину. Яким був Євген Сверстюк і які повчання залишив у спадок новим поколінням, нам розповіла завідувач музею Зеновія Філіпчук.

Продовження на 5 стор.

## ДУХОВНИЙ УЧИТЕЛЬ: ЄВГЕН СВЕРСТЮК

► Якою була наука Євгена Сверстюка?

**3. Філіпчук:** Найперше, це була наука про духовні багатства, родину, рід, народ, гідність. Ці поняття завжди стоять на сторожі, оберігають «від випадкових впливів випадкового середовища»... Мене у його текстах пронизує кожне слово. Ось, наприклад: «Хто є батьки? Ті, що несуть обов'язок і спадщину предків, що плекають ниву і залишають пряму і чесну дорогу... Слава тому дідові, що передав талановитому внукові українське світосприйняття...». Тут цілий світ для роздумів, зосереджений у кількох словах. Мене завжди цікавило, звідки ж береться отака «духовно вироблена людина»? Відповідь знайшла у книжечці «Мій батько». Олександр Сверстюк, тато Євгена, був людиною не грамотною, Біблію читав по складах. Але на все життя син запам'ятав його науку: «Ми люди прості, не вчені. Ти вже своє знаєш – ми того не знаємо. Але одне тебе прошу – не забувай Бога». Будучи дорослим, син пише: «Батьки мої були двоїлими: вони гори перевертали – гори роботи. Від світанку до ночі. Але атмосферою дому завжди була відповідальність за дітей». Це зворушує мене до глибини душі. Ось і бачимо результат такої простої, щирої, батьківської науки.

Ще один фрагмент із цієї книжечки, який я не можу залишити поза увагою. Коли батько віз фірою сина до потяга, відправляючи на навчання до Львова, по дорозі відбулась розмова з дядьком Родіоном, який казав: «Викиньте собі з голови ту думку про науку. Господарський хлопець повинен бути господарем. Ви ж бачите – він хворий на очі. Йому треба працювати на природі, а не сидіти за столом». Але мудрий батько відповів: «Хіба то я собі взяв до голови? В нього душа лежить до науки. Я заважати не буду. Хай працює де хоче, моя справа – підтримати». Жодні аргументи не тривожили його, ні сумніви не мучили. Батько мав принципову позицію – покладався на волю Божу. Ось де корінь всього.



Євген Сверстюк і Зеновія Філіпчук у Львівському палаці мистецтв. С-на: Мирон Маслюк

Книжечка «Мій батько» завжди зі мною. Уже коли пан Євген відійшов у вічність, на Благовіщення в 2015 році, у мене зародилась думка, що потрібно її перевидати. Юрій Николишин, засновник видавництва «Апріорі», радо підтримав цю ідею, але запропонував доповнити. Тоді ми вирішили додати афоризми з «Блудних синів України». Так вийшло видання «Духовний Учитель: Євген Сверстюк». Невеличка за обсягом, якщо порівнювати філософські книги інших авторів. Але ж Нагірна проповідь Христа займає всього півтори сторінки...

► А якою людиною був Євген Сверстюк у повсякденні хвилини?

**3. Філіпчук:** Мене найбільше захоплювало, як він умів слухати інших. Якоюсь під час Форуму видавців я супроводжувала пана Євгена до Музею, а між стендами його просто за рукави ловили люди, питали поради. Я жартувала, що можна поїхати до Києва без рукавів, треба заховатись. Він кожного вислуховував і лише тоді озвучував свої думки. Це було дуже цінне вміння – слухати іншу людину. Сьогодні ж бо всі хочуть вигоритись, тут же давати свої правильні настанови.

У його присутності мені завжди було легко. Інколи задумуюсь: чому з такими світочами при спілкуванні немає жодних бар'єрів? Світло його душі й розуму осявало всіх довкола. Згадуючи розмови і перечитуючи

книги цієї щирої людини, ніде не бачила демонстративного «я». Попереду йдуть його діла. Мене це вражає. Коли люди питали якоїсь поради, він спокійно казав: «Кожен несе свій хрест – несімо свій хрест». Бути чинним на своєму робочому місці, добре і совісно працювати, не галасувати, але вміти відстояти свою позицію – от і вся його філософія. Якоюсь пан Євген сказав: «До співу я не вдався і голосу не маю, щоб перекичати галасливих, але в загальній тиші я дуже часто можу сказати одне-єдине слово «Ні». Ця людина вчить мати свою думку, яка ґрунтується на правді і глибинній вірі.

► На фото ми бачимо пана Євгена усміхненим, позитивним. Разом з тим його слово суворе і категоричне. Як ця м'якість і сила поєднувались в одній людині?

**3. Філіпчук:** Для нього сонячний день – це найкраще, що може бути. Він був дуже чутливим до сонця. Разом з тим – це саяво творчості. Слово його настільки вагоме і так лягало на душу, що довкола панувала тиша, коли він говорив. Тим більше, що це слово ніколи не розходилося з ділом. Як жив, так повчав – як повчав, так і жив. Цілісна і принципова людина. «Коли не видно ясных доріг і сонячних плаїв – залишається дорога найважча, дорога шляхетна», – говорив пан Євген. І він достойно пройшов цією дорогою. Не любив людей дволиких,

якоюсь навіть написав: «Нині зрадник, замість тихо повіситись, як Юда, йде на телебачення і пояснює користь і об'єктивність своєї позиції».

► І роки заслання не зламали його?

**3. Філіпчук:** Під час Форуму книговидавців у 2013 і 2014 роках у нашому Музеї відбувалися зустрічі з молоддю. Хтось тоді запитав пана Євгена: «А ви не боялися у роки заслання?». Він трошки помовчав і відповів: «Так, боявся». А за мить додав: «Втратити людську гідність». Чи можемо собі уявити, що людина була в місцях, «де навіть "Отче наш..." у недільний ранок записували як виголошення промови і порушення режиму»? І там своєю внутрішньою позицією він змушував кагебістів ставитись до нього гідно, хоч гідності там, на дні болота, не було. Але навіть бездушні кати звертались до нього «Євгенію Александровічу». Значить, щось невидиме світилося в темряві. В'язень сумління не йшов проти себе навіть у тих тяжких муках. Це прийнялося в душі і зросло посіяне батьками в дитинстві Слово Боже. Там, у неволі, допомогло вижити лише повернення до молитви й віри. Я собі як скарбиночку виписала слова з книги «На полі честі»: «... "Отче наш, що еси на небі, хай святиться ім'я Твоє" – який високий світ свободи прийшов до мене в камеру! Як легко мені стало розмовляти з рабами рабів, запопадливими слугами лжі і лукавства. У мо-

► Продовження. Початок на 4 стор.

ему світі було чисто і прозоро, у їхньому низькому світі панували примітивні хитрощі, постійний обман і такий дріб'язок, що навіть дивно, як людина може розмінюватись на це». У книзі «Собор у ристуванні», яка і стала причиною для арешту, Євген Сверстюк намагався показати нам, що треба відбудувати людину, починаючи з себе, потрібно виховувати людей чуйних до краси: «У наділених тонкою душевною організацією – художній смак вищий, ніж у багатьох художніх ремісників».

► Є певні паралелі між долями Тараса Шевченка і Євгена Сверстюка: неграмотний батько, який спрямовує сина на науку; дід, який прививає любов до українського; роки неволі...

**3. Філіпчук:** Я вважаю, що це селянський аристократизм, який передається від роду до роду. У селі земля виховує, рідна нивка привчає до відповідальної праці, адже для своїх рідних погано не зробиш. Цього не може навчити жоден університет, це надто глибинна наука. Вся поезія Шевченка – це розмова з Богом. І філософ нашого часу, коли багато мовиться про духовність, питає: «Хто з сучасних авторів знає Псалтир так, як його знав малий Тарас?». Серед лектури, яка підтримувала їх обох на засланні було «Наслідкування Христа» Томи Кемпійського. Обидва в'язні сумління були і залишаються людьми високої культури, передусім, народної культури, в усіх проявах життя; вони вміли також відчутти це в інших. Шевченко і Сверстюк схожі навіть тим, що завжди почували себе внутрішньо вільними. «Доля у Шевченка – суто національна», – писав Євген Сверстюк. Він виводив на чисту воду все радянське фальшування, яким займалися т.зв. шевченкознавці того часу. До деяких з них він звертався такими словами: «Ви все життя вивчаєте Шевченка, а дух у вас не шевченківський». [...]

Розмовляла  
Іванна Подольська.  
«ХГ» статтю надіслала  
п. Зеновія Філіпчук

## Українці в Німеччині

## СВЯТО ЄДНОСТІ ТА ДОБРА У ШТУТГАРТІ

У Парафії Святого Василя Великого стало доброю традицією відзначати свій Храмний празник. І в цьому році 12 січня вже 46-й раз Празник відбувся в католицькій церкві Святого Ульріха у передмісті Штутгарту – Фазаненгофі.

► Продовження на 6 стор.

## СВЯТО ЄДНОСТІ ТА ДОБРА У ШТУТГАРТІ

▼ Продовження. Початок на 5 стор.



Ігор Вардинець та Марія Михальцевич вітають Кир Петра хлібом-сіллю.  
Світлили: Людмила Парсяк та Юрій Пінський

І знову цього року на Свято було запрошено український хор семінаристів з Айхштету. Спів Руслана Стеценка, Івана Слюбика, Любомира Мисака, отця Миколи Добри, Маркіяна Микитчина, Івана Костецького, Андрія та Миколи Витівських став окрасою Архиєрейської літургії. Разом з Кир Петром співслужили настоятель Парафії отець-мітрат Роман Врущак, отці Андрій Дмитрик та Андрій Мельничук, католицькі священники Іжегош Козельський та Євген Бартнік.

**У своїй проповіді Кир Петро приділив увагу особі святого Василя Великого – небесного покровителя Парафії та його спадщині:**

— За своє коротке життя святий Василій залишив нащадкам безліч богословських праць: дев'ять бесід на Шестиднів, 16 бесід на різні псалми, п'ять книжок на захист правдивого

вчення про Святу Трійцю, 24 бесіди на різні богословські теми, сім аскетичних трактатів, правила чернечі, статут подвижницький, дві книги про Хрещення, книгу про Святого Духа, кілька проповідей та 366 листів різним особам.

— Святий Василій Великий, поряд із святиелем Миколаєм Чудотворцем, здавна користувався особливим шануванням у віруючих християн – як східної, так і західної традицій. Частка мощей святого Василя і понині перебуває в Почаївській Лаврі. Чесна глава святого Василя благоговійно зберігається в Лаврі святого Афанасія на Афоні, а правиця його – у вівтарі храму Воскресіння Христового в Єрусалимі.

— За заступництвом визначного богослова і учителя Христової Церкви – святого Василя Великого просімо й молимо всемогут-

нього й премудрого Трьєдного Бога, щоби Він щедро поблагословив Свій новозавітний народ Божий Сходу і Заходу палким бажанням і прагненням послідовно дотримуватися всіх правд та вчень Господньої і апостольської науки.

Також Владика акцентував увагу на єдності української Церкви та любові до України. Кир Петро Крик наголосив, що церковна єдність, віра в святу, соборну й апостольську Церкву, наша віра в особливу місію і служіння для церковної єдності, є чимось, за що святий Йосафат і мученики нашої Церкви ХХ століття віддали своє життя. Наша Церква – це Церква-мучениця за єдність християн.

Також Владика акцентував увагу на єдності української Церкви та любові до України. Кир Петро Крик наголосив, що церковна єдність, віра в святу, соборну й апостольську Церкву, наша віра в особливу місію і служіння для церковної єдності, є чимось, за що святий Йосафат і мученики нашої Церкви ХХ століття віддали своє життя. Наша Церква – це Церква-мучениця за єдність християн.

**Цікаво, що до Української Греко-Католицької Церкви приходить багато православних українців, християн з країн Східної Європи, часті в нас і німецькі гості.**

Після завершення Літургії усіх порадувала своїм виступом бандуристка Мар'яна Кун. Свого часу вона вчилася в Дрогобицькому музичному училищі, а потім вийшла заміж у Німеччині і нині мешкає на території парафії у м. Нюртінген.

На Святі радо вітали представників українських громадських організацій:

голову Німецько-українського товариства Рейн-Некар Марію Мельник, голову правління Спільки українців у Штутгарті Романа Колодія, президента Українсько-німецького академічного товариства професора Ольгу Гаращук, членів Українського товариства в Тюбінгені.

Після Божественної Літургії відбулася спільна вечера у парафіяльній залі. До підготовки гостини активно долучилися члени Церковної ради Ольга Бабіжецька, Юлія Вінтоняк, Олександр Маркуш, Марія Михальцевич разом зі своєю мамою пані Ярославою Лаврик, гість з України Петро Дулиба, кухар Ігор Кох та багато інших волонтерів. Усіх щиро частували кутею, борщем та голубцями.

Багато оплесків збрала самодіяльна вистава «Вертеп», організаторами та режисерами якої стали член Церкви ради лікар Руслана Гьотц та студентка з України Дарія Савіцька. Особливістю цьогорічної вистави стали її акомпанемент на бандурі та барабанах у виконанні Мар'яни Кун та Галини Бурт.

Нині в Штутгарті мешкає голова Тернопільського міського благодійного фонду «За духовне відродження і добробут нації» професор Ігор Вардинець. На тери-

торії Тернопільської центральної районної лікарні за благодійною програмою Фонду «З вірою в серці» збудовано храм-каплицю на честь святого великомученика і цілителя Пантелеймона, преподобного лікаря Печерського цілителя Агапіта, блаженного Миколи Чарнецького та святиителя Луки Войно-Ясинецького. Парафією Святого Василя Великого для нової церкви подаровано іконостас. Він потребує реставрації. На запрошення пана Ігоря на Свято з Бучача на Тернопільщині завітав художник-реставратор Роман Лесів, котрий займається відновленням іконостасу. Було організовано благодійний продаж меду з Тернопільського району для збору коштів на реставрацію іконостасу.

На закінчення Парафіяльного свята учасники Українського хору з Айхштету заспівали колядки та презентували свої компакт-диски з записами колядок українською та німецькою мовами.

«Дуже дякую усій Штутгартській громаді за теплий прийом. Буду радий нашій наступній зустрічі», – відзначив Кир Петро Крик, сердечно прощаючись з мирянами.

**Для «ХГ» Дмитро Мірецький, Вюртемберг**

## ХІ

## ПАРАФІЇ УГКЦ В НІМЕЧЧИНІ ЗМІЦНЮЮТЬ ЗВ'ЯЗОК З УКРАЇНОЮ

Завдяки відвідинам у час Різдвяних свят музичного гурту «МетаНоя» Київської Трьохсвятительської духовної семінарії УГКЦ парафій в Німеччині, відбулося живе спілкування через спів колядок. Семінаристи поділилися радістю народження Дитини-Бога, яка змінила світ. Ця радість запрошує нас до єдності в передаванні нашої віри, до прагнення бути кращим, до праці над своєю духовністю.

Семінарійний гурт «МетаНоя» відвідав більшість парафій УГКЦ в Німеччині: у Берліні, Магдебурзі, Ганновері, Білефельді, Кельні, Гамбурзі, Франкфурті та Мюнхені. Окрім святкового настрою від гарного концерту, брати-семінаристи залишили приємні вра-



ження про себе, неймовірно позитивні емоції та велике

відчуття спільного святкування Різдва з Україною.

Парафія Святого Володимира в Ганновері мала

можливість приймати колядників двічі: на празник Святого Миколая до них завітав ансамбль «Вишиванка» Львівської державної школи мистецтв №9 із художнім керівником Юлією Цвюк та концертмейстером Марією Іванечко. Діти відвідували Німеччину вдруге. Відкривали для себе іншу країну і знайшли нових друзів та навіть одна дівчина знайшла далеких родичів.

Культурні відвідини із співом колядок дозволяють людям ділитися радістю і практичним досвідом віри та духовно єднатися.

**о. Роман Максимців, декан УГКЦ в Німеччині.**

**Подано за: Інформаційний ресурс УГКЦ**

Але це потребує радикального оновлення, східнохристиянського *aggiornamento*, цілковитого прощання зі спокусами істеблшменту, отого сковородинського паломництва до серця людини. Здавалося б, найлегше це було б зробити українським протестантам, але й у них на ногах – невидимі гирі з минулого, які, проте, дуже видимі, коли йдеться про спроможність до преображення сердець.

І, нарешті, третя пастка – заземленість церковного мислення, обмеженість церковних горизонтів, за якими не видно високої цивілізаційної місії. Бути Церквою, звичайно ж, означає здійснювати своє учительське служіння. Однак учительський уряд Церкви відповідає також пророчому служінню Христа, тобто означає дар передбачувати майбутнє.

А з цим якраз у нас серйозні проблеми. Достатньо згадати чесний висновок архімандрита Кирила Говоруна, зроблений в час останнього Майдану: «Майдан у своїй ціннісній складовій значно переріс... українські Церкви». Звичайно, Революція гідності знала чимало прикладів особистого духовного подвигу людей Церкви, як-от: виступів Блаженнішого Любомира Гузара і владика Бориса Гудзяка, провидницького рішення монаха Свято-Михайлівської обителі відкрити її ворота для переслідуваних маніфестантів чи жертвності капеланів Майдану. Проте архіандрит Кирило мав



## КОЛИ ЗАПРАЦЮЄ СХІДНА ЛЕГЕНЯ ЄВРОПИ? (3)

**Друга пастка чигає на українські Церкви, коли йдеться про культурні війни сьогодення. Українські Церкви просто затиснуті між «руським міром» і радикалізмом «нової глобальної етики». Прагнеш європейського вибору – натрапляєш на антихристиянські ліберальні крайнощі. Сахаєшся тих крайнощів – потрапляєш у путінський капкан «захисту традиційних цінностей». Єдиний вихід тут – не впадати в ідеологічні спокуси, не перетворювати християнство на проліберальну чи антиліберальну ідеологію, а обрати єдино надійний шлях – *ad fontes*, до джерел християнської віри, до тієї всеперемагаючої любові до людини, яка стала основою Христової перемоги.**

на увазі запізнення з яким Церкви усвідомили спорідненість цінностей Майдану з християнськими, оті його «майже есхатологічні сподівання на відновлення гідності, що її Бог заклад у людську природу».

Отож, пророчий дар Церкви означає вміння бачити перші досвітні вогні, коли довкола ще начебто цілковита темінь. Це вимагає певних передумов,

з яких першочерговою є спроможність оту темінь розганяти Христовим світлом. Держава усуває з наших площ пам'ятники Леніну й червоні прапори, а Церква має вилучити з нашої ментальності за давнені життєві установки та узвичаєні стереотипи, які ми навіть не сприймаємо як комуністичні. Путінський режим живиться цим спадком, а тому допомогти

суспільству позбутися його є найпершим обов'язком українських Церков.

**Лише солідарно засудивши злочини комунізму, солідарно визнавши спільну вину за його прославлення і солідарно пробачивши одне одному все зло, вчинене ними у стані комуністичного очманіння, народи зможуть здобути остаточну перемогу над комунізмом і перетворити колишні «сховані землі» на місце справжнього примирення і благоденства. Я переконаний, що на цьому шляху й буде знайдено справжній і надійний мир, бо його досягають не капітуляцією перед агресором, а різноплановим спонуканням його до покаєння й катарсису. І роль Церков у цьому незамінна.**

Сьогодні пророчий уряд Церкви означає також завдання вирізнити давньокиївський спадок не в імперському плюсквамперфекті «руського міра», а в єдиній київській Церкві – але тій, яка ще тільки мріє на церковному обрії. Я маю на увазі ту київську Церкву, яка не обмежиться евхаристійною єдністю з одним конфесійним центром, а стане «лабораторією» загальнохристиянського поєднання. Але для цього треба крок за кроком позбутися всіх дрібненьких та егоїстичних ілюзій, які спонукатимуть нас шукати «простіших» варіантів.

Сьогодні пророчий уряд Церкви означає здатність бити на сполох, що в світі, куди не глянь, знижується поріг до застосування насильства, зростає привабливість мови ненависті й стає легітимною відверта

брехня. Якщо Ісус Христос – це справді «дорога, правда і життя» (пор. Ів. 14, 6), то Церкви, які означають себе як Містичне Тіло Христа, не можуть – не мають права – спостерігати, як торжествує облуда. Не мають права дотримуватися конфесійної чи ситуативної доцільності та вдовольнятися синицею в руці, коли згори заклично курликає небесний журавель.

Все це, в підсумку, й вестиме до розчищення тканин східної легені, яка надто довго була атрофована. Тому й доведеться мені повторити слова, сказані за іншої нагоди. Церква добре вмє свідчити про грядуще Царство Боже в контексті особистої долі людини – тобто про те, що буде з нею після її смерті. Проте, обпикшись на помилкових пророцтвах щодо кінця світу, Церква остерегається тепер зазирати у найближче майбутнє. Це стало особливо помітно в час кризи, бо криза – це пора, коли міняються епохи і парадигми, коли омега старого переходить в альфу нового. А це, як відомо, – час Господній (пор. Об 22:13). Ось чому Церква має зробити все від неї залежне, щоби цей час Господній став і часом Церкви. (*кінець серії*)

**Мирослав Мариневич, «Збруч».**

**Представлено в Києві у рамках Комісії «Правда, справедливість і примирення між Росією та Україною з участю Європейського Союзу» (03 жовтня 2018 р.)**

## МАТИ і СИН (СПОМИН ІЗ ВЛАСНОГО ЖИТТЯ)

**Вже минуло 20 літ із тієї пам'ятної хвили, а мені здається, немов би це сталося щойно вчора. В моїй пам'яті живо стоїть ця незабутня подія, як я востаннє прощався зо своєю матір'ю перед своїм вступленням до монастиря.**

Я пригадую собі дуже добре свої останні дні в рідній хаті. Було прегарне літо. Я помагав батькові й братам у жнивях та нетерпеливо лічив дні, що мене ділили від хвилини прощання з рідним домом. Чим цей день ставав ближчий, тим на лиці моєї матері малювався більший жаль і смуток. Вона не говорила мені нічого. Ні словечком не натякувала на недалеку хвилину прощання. Тільки споглядала на мене своїм глибоким, туж-

ливим і сумовитим поглядом. Я знав що діється в серці матері. Я часто бачив її, як вона поміж роботою нішком молилася, пересувала в руках зеренця своєї вервиці й деколи втирала сльози. Тоді я покидав хату і виходив до саду.

Вкінці прийшов день прощання. Я покинув рідну хату. Моя мати забажала поїхати зо мною до міста, де я мав сідати до поїзду і звідси вирушати в невідоме життя в монастирі. І дорогою моя матуся багато до мене не говорила. Коли ж ми доїхали до міста, то перший її крок був до монастирської церкви. Вона повела мене туди. В церкві вона ревно молилася і я бачив, як вона боролася з своїм серцем. Вона тихо схлипувала. Вона віддавала

мене Богові на жертву і до своєї жертви домішувала матерні сльози.

Опісля ми вийшли з церкви. Мати повеселішала. Вона була спокійна, тільки її очі були червоні від плачу. Під монастирською дзвіницею наступило коротке, але болісне прощання. Матуся в останнє поглянула на мене своїм глибоким поглядом, взяла мою голову в свої руки, усміхнулася до мене крізь сльози й, цілуючи моє чоло, тихо промовила: «Прощай, мій сину. Я віддаю тебе Богові на службу. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати... І в тій хвилині дві гарячі матерні сльози зрисили моє лице...»

Так попрощав я свою матір і поїхав далеко від родини, від рідного села, від рід-

них нив і полів, у невідоме життя. Я поїхав із сльозами моєї матері на лиці та зо словами її заповіді в моїй душі. Я переступив пороги монастиря і почав нове життя.

В монастирі я знайшов нову, духовну родину. Туга за домом і рідним селом не тривали надто довго. Я поволі привик до нового способу життя. Однак прощальних слів своєї матері я ніколи не міг забути і мабуть не забуду їх до кінця свого життя. Часто з'являється мені в уяві образ моєї матері, а її слова завжди бреньять мені у вухах. Ці слова я раз-у-раз чую, я їх наново відчуваю, головно в важливих хвилинах свого життя.

Я пригадую собі вродисту хвилину, коли я з рук свого Настоятеля приймав

монашу рясу. Він тоді говорив до мене і моїх товаришів якісь слова наставлення й заохоти, але тоді я їх не чув і не розумів, бо в тій самій хвилині на місці Настоятеля бачив я образ своєї матері і чув її слова: «Я віддаю тебе Богові на службу. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати».

Я пригадую собі хвилину своїх чернечих обітів, коли я ставав перед Божим лицем і складав присягу жити в монастирі та працювати для Його слави і спасіння душ у послуші, вбожестві й безженності. Тоді тремтіла моя душа, бо вона знову бачила з'яву дорогої матері. Матуся знову повторяла слова свого заповіді: «Я віддаю тебе на службу Богові. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати».

**Продовження на 8 стор. ▼**

## МАТИ І СИН (спомин із власного життя)

І так поплили мої літа. Минав рік за роком у праці, молитві й науці. Я приготувався до священства, до місіонарської праці. Я жив далеко від матері, не бачив її літами, але її образ і її слова заповіту були завжди зо мною. Часом писала до мене і в своїх листах згадувала мені, що щоденно молиться за мене, за моє покликання, за Боже благословення для мене. Писала, що часто нездужає та що має тільки одне бажання, щоб перед своїм відходом з того світу побачити мене при Божім вітварі як священника-місіонера. І не раз у її листах наvertали слова: «Будь тим, чим тебе Бог хоче мати».

Аж однієї ночі, сім літ по моїм виїзді до монастиря, мав я дивний сон. Снилось мені, що до мене, до монастиря, приїхала моя матуся. Я був такий урадований, що не знав, що матусі сказати, бо вже сім літ її не бачив. А матуся моя зовсім не змінилася. Вона навіть була так само вбрана, як тому сім літ, коли мене прощала під монастирською дзвіницею. Я приступив до матусі, а вона мовчки взяла мою голову в свої руки, так як тому сім літ, і, склавши знову свій матерній поцілунок на моє чоло, вимовила відомі мені слова: «Працуй, мій сину, я йду вже від тебе. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати»... І знову дві гарячі материнські сльози



С-на: Sherwin James

впали мені на лице. Матуся скоро віддалилася від мене, а я пробудився.

За три дні я дістав від батька листа. Тремтячими руками отвірив я цього листа, а моє серце віщувало мені щось недобре. І передчуття мене не обмануло. Батько писав у листі про останні хвилини моєї дорогої матусі. Вона до останку говорила про мене, питала, коли приїду до неї, то знову прохала щось переказати мені та з моїм ім'ям на устах віддала Богові духа. І це була якраз та хвилинка, коли мені матуся з'явилася в сні і повторила свої пращальні слова...

І знову минуло кілька літ. Мені дозволив Бог діждатися

тієї очікуваної хвилини, якої бажала діждатися і не діждалася моя мати. Я діждався хвилини, коли я міг приступити до вітваря і з рук Єпископа-Святителя прийняти св. Тайну священства. І коли в урочисту хвилину на моїй голові спочили святительські руки пролунали слова: «Божественная благодать... поставляєт... дякона... во священство...», тоді знову почув я з засвіття прощальні слова моєї матері. І тоді дві сльози покотилися по моїм обличчю, і мені чомусь здавалося, що вони не мої, але моєї матусі...

Вкінці прийшов час, що я знову міг завітати до свого рідного села. Я знову переступив рідний поріг. Поїхав

хлопчиною, а за десять літ вернувся священником-місіонером. Всі вітали мене сердечно. Всі раділи моїм щастям. Радів старий батько, раділи брати, сестри, ближча й дальша родина. Та певно найбільше раділа та, що вправді не вийшла на моє привітання, але тільки з по-тойбіччя ділила мою радість.

По першій Службі Божій в ріднім селі я пішов із поклоном та привітом до моєї матусі, що так великодушно віддала мене Богові на службу. На цвинтарі було тихо і тільки берізки про щось із вітром перешіптувалися. Я припав лицем до могили, що перехувала тлінні останки моєї матері. Я не

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

знаю, як довго я там клячав і як довго молився. Я власноруч не молився, тільки клячав заслуханий у матусин замогильний шепіт: «Я віддала тебе Богові на службу. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати»...

А літа плывуть і не вертаються. Несуть із собою радісні і прикрі хвилини, потіхи і терпіння, захоплення і розчарування. Життя пливе і забирає від мене рік за роком і відносить їх у вічність. І серед того нестримного потоку життя, серед радісних і прикрих хвилин священницько-місіонарського життя лунає в моїм нутрі голос матернього заповіту. Завжди і всюди чую його гомін. Він став невідступним товаришем мого життя. Він додає мені охоти, радості й підйому в житті. На моїм життєвм шляху товаришить мені дух моєї матусі, що мені вимолвила покликання до священницького й монашого стану та надхнула мене одушевленням й любов'ю в службі Богові.

Я не знаю, який довгий буде ще мій життєвий шлях. Я не знаю, як довго дозволить мені Бог працювати в своїм винограднику. Я тільки те знаю, що на тій життєвій дорозі будуть товаришити мені дух і заповіт моєї покійної матері: «Я віддала тебе Богові на службу. Будь тим, чим тебе Бог хоче мати»...

Отець М. С., календар «Світла», 1953 р.



**У Сполучених Штатах Америки на 65-му році життя померла громадська діячка, активний представник української громади, науковець Надія Дюк. Пані Надія відійшла 23 січня. Днем раніше Президент України Петро Порошенко нагородив її орденом княгині Ольги III ступеня.**

Як пише віце-ректор УКУ Мирослав Маринович, пані Надія востаннє була в Україні у листопаді 2016 року під час відзначення 40-ліття Української гелсінської

## У США ПОМЕРЛА НАДІЯ ДЮК

групи та в часі II Кримського форуму. «Це стало тепер дуже символічним, бо ще з 1980-х років, коли Надія Дюк завершувала свою дисертацію в Оксфордському університеті (перша етнічна українка!) і приступила до викладацької праці, вона присвятила себе сприянню боротьбі українських дисидентів і політв'язнів». Маринович зазначив, що ця справа вимагала значної самопосвяти, «бо треба було по крупинках збирати інформацію, яка ледь просочувалася крізь високу "залізну завісу", систематизувати її та знаходити способи оприлюднити у вільному світі».

Однак її труд винагородився, бо, переїхавши

згодом з Великобританії до Сполучених Штатів, Надія Дюк стала визнаним експертом з питань України та колишнього Радянського Союзу, автором кількох книг і численних статей.

Надія Дюк, донька хорунжого УПА Петра Дюка, який перебрався до Великої Британії, народилася 16 жовтня 1954 року в Лондоні. Навчалася в університеті Сассекса, здобула ступінь бакалавра мистецтв з відзнакою. Закінчила коледж Святого Антонія Оксфордського університету, захистивши дисертацію на тему досліджень публіцистики Михайла Драгоманова в XIX сторіччі.

У 1984-му році вийшла заміж за американського журналіста Адріяна Каратницького, після чого переїхала у США, спочатку – в Нью-Йорк, а з 1986-го року

мешкала у Вашингтоні. У 1987 році вона розпочала працю в Національному фонді сприяння демократії. До 1989 року керувала програмами на підтримку демократичних рухів в Югославії та Радянському Союзі. З початку 2000-х років була головним директором відділу Центральної Європи та Євразії. Активно досліджувала процеси під час Помаранчевої революції в Україні 2004 року. Згодом її призначено на посаду віце-президента, відповідала за діяльність Фонду в Європі, Євразії, Африці та Латинській Америці.

Мирослав Маринович пише: «Тому й радіє серце, що з ініціативи Надзвичайного й Повноважного Посла України у Сполучених Штатах Валерія Чалого Президент України Петро По-

рошенко ще за життя Надії Дюк нагородив її орденом Княгині Ольги III-го ступеня. Отримати його власноруч вона вже не змогла, але вістка ця напевно скрасила її останні дні на цій землі.

"Я мала прекрасне життя", – сказала Мирославі Гонгадзе Надія Дюк у своєму останньому інтерв'ю. І це справді так. За це прекрасне її життя ми сьогодні складаємо шану й подяку і Богові, що благословив її життєві дороги, і самій Надії, яка не лише не змарнувала Божий дар, а повсякчас примножувала його своїм щирим серцем і жертвовною працею. Вічна їй пам'ять і Царство Небесне!».

«Збруч»; «Голос Америки»

## ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME  
Ukrainische Kirchenzeitung  
Schönbergstrasse 9  
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie  
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100  
Drohobytsk Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.  
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk  
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky  
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11  
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4  
christl.stimme@t-online.de;  
ukrainische-kirche@t-online.de;  
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)  
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie  
LIGA-Bank München  
Konto-Nr.: 40 21 03 257  
BLZ 750 903 00  
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57  
BIC: GENODEF 1 M 0 5